คู่มือท่องเที่ยว

นครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เมืองใหญ่ที่สำคัญของภาคใต้มาตั้งแต่สมัยโบราณ และยังคงเป็นจังหวัดที่มั่งคั่งทางเศรษฐกิจตราบจนปัจจุบัน ด้วยทำเลที่ตั้งอันเหมาะสมกับการตั้งชุมชน เพราะมีความอุดมสมบูรณ์มีทั้งผืนป่าเขาหลวงที่เป็นต้นน้ำลำธารสำคัญของภาคใต้ มีชายฝั่งทะเลที่เปิดรับความอุดมสมบูรณ์จากท้องทะเล และเป็นท่าเรือที่สำคัญต่อการเดินเรือสมัยโบราณ อีกทั้งยังเป็นเมืองที่ร่ำรวยด้วยศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามที่สืบเนื่องกันมาช้านาน

คุณสมบัติที่มากมายเหล่านี้ทำให้นครศรีธรรมราชได้เติบโตเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญยิ่งของภาคใต้ไปด้วย เพราะเป็นดินแดนที่พร้อมสมบูรณ์สำหรับการเดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นคนชอบศิลปวัฒนธรรม ชอบสัมผัสธรรมชาติ ชอบพักผ่อนสบาย ๆ กับท้องทะเล หรือกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมไปถึงคนที่เป็นนักกินนักชิม นครศรีธรรมราชก็มีทุกสิ่งที่จะไม่ทำให้ต้องผิดหวัง

คู่มือชุด "เข้าใจเที่ยว เข้าใจถิ่น" นครศรีธรรมราชฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อหวังจะให้ท่านใช้เป็นแนวทางเพื่อความเข้าใจเมืองอันมีเสน่ห์ของภาคใต้แห่งนี้ แม้นจะนำเสนอได้เพียงบางส่วนที่น่าสนใจด้วยหน้ากระดาษมีจำกัด ก็หวังจะทำให้ท่านรู้จักนครศรีธรรมราชแห่งนี้มากขึ้นก่อนที่จะเดินทางไปสัมผัสจริง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดตั้งสำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 2 อยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชแห่งนี้ เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่นครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง ท่านที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโทรศัพท์สอบถามได้ที่ (075) 346-515-6 โทรสาร (075) 346-517

●*ตราประจำจังหวัด*

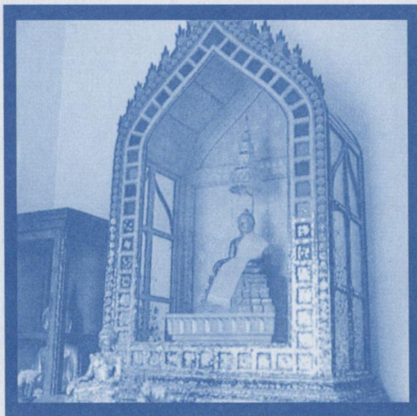
พระบรมธาตุเปล่งรัศมีล้อมรอบด้วย 12 นักษัตร

●*คำขวัญประจำจังหวัด*

เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ

แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นกุ้งปู

เมืองอันงามสง่าของพระราชาผู้ทรงธรรม

คำพังเพยซึ่งเปรียบเปรยภูมิประเทศในพื้นที่ภาคใต้ที่ว่า "พัทลุงมีควน นครมีท่า ตรังมีนา สงขลามีบ่อ" เหมือนจะเป็นคำบอกเล่าที่ยืนยันว่า นครศรีธรรมราชนั้นเป็นเมืองท่าที่สำคัญของภาคใต้มาแต่ครั้งโบราณด้วยทำเลที่ตั้งอันเหมาะสม และอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผืนแผ่นดินแห่งนี้เป็นแหล่งก่อตั้งชุมชนที่สำคัญมาแต่ครั้งโบราณ โดยค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีร่องรอยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์เมื่อหลายพันปีก่อน ทั้งเครื่องมือหินแบบกะเทาะหยาบและขัดแต่งอย่างประณีต

แต่รอยจารึกที่เล่าขานถึงความรุ่งเรืองของดินแดนแห่งนี้กระจ่างชัดขึ้นเมื่อเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ที่มีหลักฐานการบันทึกเรื่องราวพุทธศตวรรษที่ 5 ปรากฏชื่อเมืองท่าสำคัญที่รู้จักกันในหมู่พ่อค้า นักเดินเรือหรือชาวอินเดีย นามเมือง ตามพรลิงค์ หรือ ตมะลิง ตมลิงคาม และตามพรลิงเกศวร ในขณะที่พงศาวดารลังกาเรียก ตัมพรัฏฐะชวกะ สิริธรรมนคร และศรีธรรมราช ในขณะที่พ่อค้าชาวอาหรับจากตะวันออกกลางเรียกดินแดนแห่งนี้ว่าซาบากะ หรือซาบัก

ในขณะที่ราวพุทธศตวรรษที่ 9-10 มีหลักฐานบันทึกของพ่อค้าชาวจีนที่เรียกเมืองท่าแห่งนี้ว่าตั้งมาหลิ่งตันมาลิง โฮลิง หรือโพลิง แต่ไม่ว่าจะเป็นชื่อใดก็หมายถึงเมืองท่าแห่งแคว้นตามพรลิงค์ หรือที่นักโบราณคดีสันนิษฐานว่ามีศูนย์กลางตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวนครศรีธรรมราชที่เรียกว่า เมืองท่าเรือ หรือตำบลท่าเรืออำเภอเมืองนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน

ด้วยทำเลที่ตั้งของเมืองท่าที่เป็นชุมทางเชื่อมระหว่างพ่อค้าชาวจีน กับพ่อค้าชาวอินเดีย ชาวอาหรับ ตามพรลิงค์ จึงเติบโตเป็นศูนย์กลางการค้าขายแห่งหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีทั้งความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และยังได้รับอารยธรรมความเจริญทางด้าศิลปะ อักษรศาสตร์ การเมืองการปกครอง ศาสนา และพิธีกรรม

ในราวพุทธศตวรรษที่ 8 ศาสนาพราหมณ์ได้เข้ามามีอิทธิพลในตามพรลิงค์ และเมืองใกล้เคียงในภูมิภาคแถบนี้จนกระทั่งเข้าสู่พุทธศตวรรษที่ 16-17 อันเป็นยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรือง พระพุทธศาสนานิกายมหายานได้เข้ามาเผยแผ่ในภูมิภาคแห่งนี้โดยมีไชยาเป็นศูนย์กลาง แต่เมื่อครั้นแคว้นตามพรลิงค์มีอำนาจมั่นคงในทางการเมืองการปกครองในราวพุทธศตวรรษที่ 17-18 เมืองนครศรีธรรมราชแห่งนี้จึงได้กลายเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศานาแทน และพระพุทธศานาได้เจริญรุ่งเรืองที่สุดในดินแดนแห่งนี้ ในขณะเดียวกันเมืองนครศรีธรรมราชก็สามารถแผ่อำนาจครอบคลุมเมืองในแถบนี้จนมีเมืองในปกครองถึง 12 เมือง จนได้ชื่อว่าเมือง 12 นักษัตร และรุ่งเรืองอยู่นานกว่าร้อยปี และที่สุดก็อ่อนแอลง และอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรสุโขทัยและอยุธยา แต่ก็ยังคงความเป็นหัวเมืองสำคัญฝ่ายใต้ตลอดมา

ด้วยความเป็นเมืองที่รุ่งเรืองทางการค้า พุทธศาสนา ศิลปะ อารยธรรม มาแต่โบราณ จึงทำให้นครศรีธรรมราชเป็นเมืองแห่งพุทธศานา ปัญญาชน และผู้คนที่เปี่ยมล้นด้วยศิลปะและฝีมือเชิงช่างสืบทอดมาจนปัจจุบัน

ดินแดนแห่งพุทธศาสน์ พระบรมธาตุงามล้ำ

วัดมหาธาตุวรมหาวิหาร

เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ใจกลางเมืองริมถนนราชดำเนิน เป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวนครศรีธรรมราชและพุทธศาสนิกชนทั้งในภาคใต้และทั่วประเทศ สร้างขึ้นในราว พ.ศ. 1300 สมัยอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งเป็นช่วงที่พุทธศาสนาฝ่ายมหายานได้เข้ามาเผยแผ่และเจริญรุ่งเรือง รูปแบบของการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบลังกา เป็นสถูปทรงครึ่งวงกลมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยม มีรูปช้างค้ำอยู่รอบบริเวณวิหารทับเกษตร ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นต้นแบบของสถาปัตยกรรมที่แพร่หลายไปยังท้องที่ใกล้เคียงในภาคใต้ เช่น วัดเจดีย์งาม วัดพะโคะ วัดสทิงพระ และเผยแพร่ไปสู่ สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และอยุธยาในเวลาต่อมา

องค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความสูงจากพื้นถึงยอดประมาณ 37 วา 2 ศอก ส่วนยอดของเจดีย์หุ้มด้วยทองคำหนัก 962 กิโลกรัม และยังประดับด้วยแก้ว แหวน กำไล ต่างหู พระพุทธรูปและสิ่งของมีค่าที่ชาวบ้านผู้ศรัทธานำมาถวายจำนวนมากมาย

นอกจากวัดมหาธาตุวรมหาวิหารจะเป็นศูนย์รวมของพระพุทธศาสนาในภาคใต้ เป็นศูนย์รวมจิตใจชาวนครแล้วยังเป็นแหล่งรวมของปูชนียสถานและปูชนียวัตถุที่ทรงคุณค่าทางศิลปะจำนวนมาก เช่น รายรอบพระมหาธาตุเจดีย์ ยังมีเจดีย์รายเล็ก ๆ อีกถึง 158 องค์ บริเวณฐานขององค์พระมหาธาตุ ที่ชาวบ้านเรียกว่าระเบียงตีนธาตุนั้นสร้างเป็นซุ้มมีรูปหัวช้างยื่นออกมาจำนวน 22 ซุ้ม คั่นด้วยซุ้มเรือนแก้วครอบพระพุทธรูปปางประทานอภัยอีก 24 ซุ้ม ทั้งสี่ด้านของระเบียงพระธาตุ มีธรรมาสน์สำหรับพระสงฆ์ใช้แสดงธรรมในวันพระ ซึ่งวิหารบริเวณระเบียงตีนธาตุนี้เรียกชื่อเป็นทางการว่าวิหารทับเกษตร ใกล้ ๆกันนั้นจะเป็นทางเดินขึ้นสู่ลานประทักษิณรอบองค์พระธาตุ ซึ่งเรียกว่าวิหารพระม้า ซึ่งมีรูปปั้นยักษ์และงูใหญ่ผู้อารักขาพระบรมธาตุและภาพปูนปั้นพุทธประวัติตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงม้าเสด็จออกบรรพชา ศิลปะสมัยอยุธยาตอนกลาง อันเป็นที่มาของชื่อวิหารพระม้า

นอกจากนี้ยังมีวิหารเขียนและวิหารโพธิลังกา ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์จัดแสดงศิลปวัตถุล้ำค่า เช่น พระพุทธรูปทองคำ แก้วแหวน เงินทอง ต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง ซึ่งเป็นเครื่องบูชาพระบรมธาตุที่ผู้ศรัทธานำมาถวายตั้งแต่ครั้งโบราณ

วิหารหลวง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมอันงดงามล้ำค่าสมัยอยุธยา โดยมีลักษณะเฉพาะคือ คือ คานรับพื้นตกท้องสำเภา ยอดปลายเสาเอนรวบเข้าหากัน หน้าบันมีมุขเด็จไม้แกะสลักยื่นออกมา ด้านหน้าสลักรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ด้านหลังเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ ภายในประดิษฐานพระประธานปางมารวิชัย นามพระศรีศากยมุนีศรีธรรมราช

ภายในบริเวณวัดยังมีวิหารเล็ก ๆ อีกหลายแห่ง เช่น วิหารสามจอม ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศรีธรรมาโศกราช พระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยทรงเครื่องอันงดงามฝีมือช่างสมัยอยุธยาวิหารพระแอด อันเป็นที่ประดิษฐานพระกัจจายนะ วิหารพระปัญญา และวิหารธรรมศาลา เป็นต้น

ประเพณีวัฒนธรรมเลื่องลือ

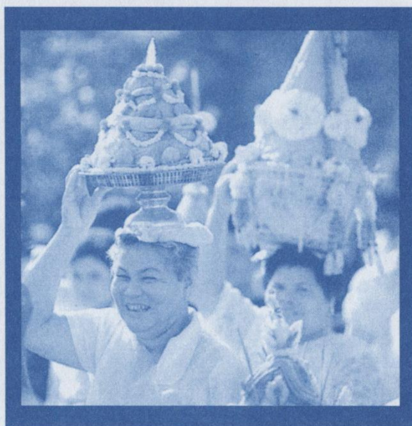
นครศรีธรรมราชได้ชื่อว่าเป็นเมืองพระ ซึ่งพระพุทธศานาได้เจริญรุ่งเรืองอย่างยิ่งมาแต่ครั้งอดีต จนมีวัดถึงกว่า 600 แห่ง ผู้คนจึงมีวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวข้องกับวัดอยู่มากมายตลอดทั้งปี แต่ที่มีชื่อเสียงเป็นเอกลักษณ์แตกต่างไปจากที่อื่นก็คือ ประเพณีสารทเดือนสิบและงานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

งานสารทเดือนสิบเมืองคอน

งานสารทเดือนสิบจัดขึ้นในวันแรม 14 ค่ำ และแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งจะอยู่ในช่วงประมาณปลายเดือนกันยายนถึงตุลาคม นับเป็นงานบุญที่ใหญ่ที่สุดของชาวนคร ด้วยถือคติความเชื่อที่ว่า เมื่อบรรดาญาติพี่น้องผู้ล่วงลับไปแล้ว ผู้ที่มีบาปกรรมต้องชดใช้และถูกจองจำอยู่ในยมโลกจะได้รับการปลดปล่อยให้กลับมาเยี่ยมลูกหลานญาติพี่น้องในโลกมนุษย์ และจะได้มารับส่วนกุศลที่บรรดาลูกหลานญาติพี่น้องทำบุญอุทิศให้ในช่วงงานบุญสาทเดือนสิบ ในวันแรม 14-15 ค่ำ และจะต้องกลับไปยมโลกในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11

ชาวบ้านจะเริ่มจับจ่ายข้าวของกันในวันแรม 13 ค่ำ ซึ่งถือเป็นวันจ่าย และจัดทำอาหาร ขนม และเครื่องบูชาต่าง ๆ จัดเป็นสำรับ หรือ "หมฺรับ" เพื่อยกไปทำบุญในวัดในวันแรม 14 ค่ำ โดยสิ่งที่จะขาดไม่ได้ในสำรับก็คือขนมสำคัญ 5 อย่าง คือ ขนมพอง เชื่อว่าจะเป็นแพล่องลอยพาบรรพบุรุษข้ามพ้นห้วงมหรรณพหรือสังสารวัฏ ขนมลา เพื่ออุทิศเป็นผ้าแพรพรรณนุ่งห่ม ขนมกง บางครั้งก็ใช้ขนมไข่ปลา เพื่อเป็นเครื่องประดับ ขนมดีซำ มุ่งหมายให้เป็นเงินเป็นเบี้ย สำหรับจับจ่ายใช้สอย ขนมบ้า เพื่อให้บรรพชนใช้เป็นลูกสะบ้าเล่นในวันสงกรานต์ นอกจากนั้นในหมฺรับจะมีน้ำและอาหาร ผลไม้ต่าง ๆ ประดับเป็นยอดสูงอย่างสวยงาม จากนั้นจะยกหมฺรับไปถวายพระในวัด ด้วยวิธีสลากภัต หรือการจับสลากโดยไม่เจาะจงถวายพระรูปใดรูปหนึ่ง

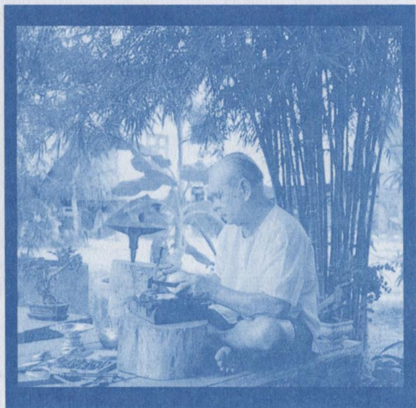
ในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ชาวบ้านจะจัดหมฺรับ รับตายาย คือจะทำการแห่หมฺรับอีกชุดไปวางไว้ใต้ต้นไม้หรือลานวัดข้างกำแพง สำหรับผีไม่มีญาติ เมื่อสวดบังสุกุลอุทิศส่วนกุศลเรียบร้อยแล้ว บรรดาเด็ก ๆและผู้ใหญ่จะกรูกันเข้ามาแย่งชิงอาหารในหมฺรับ เพราะเชื่อกันว่าอาหารเหล่านี้กินแล้วจะดีเป็นสิริมงคล ซึ่งเรียกพิธีนี้ว่าชิงเปรต

ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

ด้วยความศรัทธาต่อพระบรมธาตุ ชาวนครจึงจัดงานแห่ผ้าขึ้นธาตุขึ้นเป็นประจำทุกปีมาแต่ครั้งโบราณ โดยในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยนั้น ได้กระทำกันในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 อันเป็นวันวิสาขบูชา ต่อมาในสมัยพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้กำหนดเพิ่มวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 อันตรงกับวันมาฆบูชา เป็นวันแห่ผ้าขึ้นธาตุอีกวันหนึ่ง และถือปฏิบัติกันมาจนปัจจุบัน

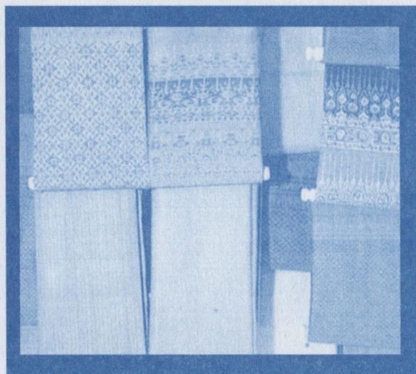
ก่อนถึงวันแห่ผ้าขึ้นธาตุ ชาวบ้านจะร่วมกันบริจาคทรัพย์ซื้อผ้ามาเย็บรวมกันเป็นผืนยาว โดยผ้านี้จะนิยมเลือกสีใดสีหนึ่งใน 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีขาว เมื่อถึงวันงานก็จะร่วมกันแห่ผ้าชูไว้บนหัวมาห่มรอบองค์พระบรมธาตุซึ่งถือว่าได้กุศลแรงยิ่ง

แดนหัตถศิลป์ ถิ่นปัญญาชน คนช่าง

ความเจริญรุ่งเรืองของเมืองนครศรีธรรมราชที่มีมาแต่อดีต ทำให้เกิดการสั่งสมสืบทอดวิชาความรู้แขนงต่าง ๆมาจนปัจจุบัน ด้วยความเป็นคนคงแก่เรียน เป็นคนมีความรู้ คนนครจึงมักไม่ยอมให้ใครเอาเปรียบได้ง่าย ๆ จนมักถูกมองว่าเป็นคนหัวหมอ วิชาความรู้ต่าง ๆที่สืบทอดต่อ ๆ กันมานั้น ได้แทรกซึมเข้าไปในวิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของชาวนครอย่างแนบแน่น โดยเฉพาะในวิชาเชิงช่างและงานศิลปหัตถกรรม

งานศิลปหัตถกรรมของชาวนครนั้น มีทั้งระดับช่างฝีมือในราชสำนักลงมาถึงภูมิปัญญาชาวบ้านระดับท้องถิ่น เช่น การทำเครื่องถม ซึ่งเครื่องถมเมืองนครนั้นมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในอดีตนั้นเครื่องถมถือเป็นเครื่องราชูโภคของกษัตริย์ และเป็นเครื่องยศของขุนนางชั้นสูง ทั้งยังใช้เป็นเครื่องราชบรรณาการ เช่น

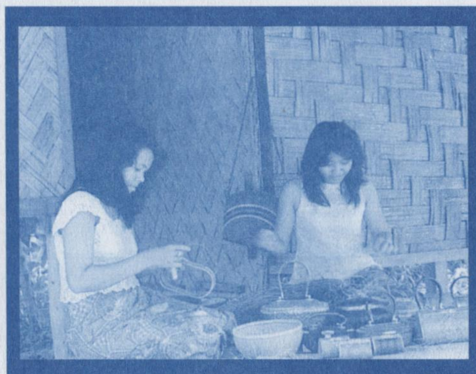

ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ก็ได้ทรงใช้เครื่องถมเมืองนครนี้ส่งไปบรรณาการพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และพระสันตะปาปาแห่งกรุงโรม และในสมัยรัตนโกสินทร์ เจ้าพระยานครยังได้ส่งเครื่องถมมาถวายพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลต่าง ๆ ซึ่งงานแต่ละชิ้นนั้นงดงามทางศิลปะ และทรงคุณค่ายิ่ง อย่างเช่นพระแท่นพุดตานที่ตั้งเป็นที่ประทับอยู่ในท้องพระโรงกลางพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

ปัจจุบันเครื่องถมเมืองนครยังคงความงดงามด้วยฝีมือที่ละเอียดประณีต และได้ปรับมาเป็นเครื่องประดับเครื่องใช้ของผู้คนทั่วไปซึ่งจะสามารถหาชมและเลือกซื้อได้ที่ถนนท่าช้างข้างสนามหน้าเมือง หลังที่ทำการการท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย อันเป็นถนนหัตถกรรมที่มีทั้งร้านเครื่องถมและร้านเครื่องเงินเรียงรายกันอยู่มากมายหลายร้าน

ในส่วนของงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีพื้นฐานการผลิตขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือนแล้ว เช่น เครื่องจักสานต่างๆ ซึ่งผลิตจากวัสดุธรรมชาติ เช่น การนำกาบหมาก ใบจาก กาบต้นหลาว ชะโอน มาทำ "หมา" ซึ่งเป็นเครื่องมือตักน้ำที่ใช้กันทั่วในบ้านเรือนเรือกสวนของชาวนครงานจักสานที่วิจิตรขึ้นมาอีก เช่น ย่านลิเภา ซึ่งนำมาสานเป็นตะกร้า การเป่าถือ พาน เชี่ยนหมาก กล่องใส่ของ ซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นสินค้าที่ระลึกที่ขึ้นชื่ออย่างหนึ่งของเมืองนคร

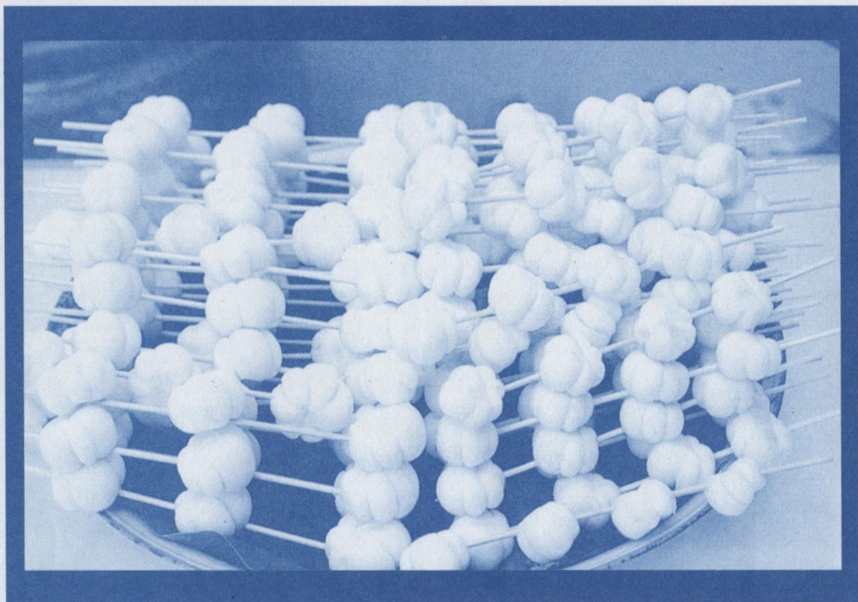
การแกะตัวหนังตะลุงก็นับเป็นหัตถกรรมที่ขึ้นชื่ออีกอย่างหนึ่งของเมืองนครเพราะเป็นทั้งเครื่องประดับตกแต่งอันงดงามแล้วยังเป็นมหรสพยอดนิยมของชาวนครมาแต่ครั้งโบราณซึ่งมีตัวหนังตะลุงจำหน่ายตามร้านค้าของที่ระลึกทั่วไปในเมืองนคร

แต่หากจะชมการสาธิตการแกะและการเล่นหนังตะลุงด้วยแล้ว สามารถชมได้ที่บ้านนายสุชาติ ทรัพย์สิน ในซอยศรีธรรมโศก 3

ของกินเมืองคอน

ความเป็นเมืองที่มีทำเลที่ตั้งดีเยี่ยม ทำให้นครอุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารการกิน เพราะมีพื้นที่ป่าเขาอันอุดมสมบูรณ์และมีชายฝั่งปากแม่น้ำ ชาวนครจึงมีทั้งพืชผัก ผลไม้ และอาหารจากทะเลอย่างสมบูรณ์เมืองคอนจึงเป็นแหล่งอาหารการกินที่ขึ้นชื่อที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้เลยทีเดียว

เริ่มตั้งแต่เช้า ขนมจีนเป็นอาหารยอดนิยมอย่างหนึ่งของคนเมืองคอน ด้วยชาวบ้านนิยมกินขนมจีนกันมาก และขนมจีนเมืองคอนนั้นได้ชื่อว่า มีเส้นเหนียวนุ่ม มีขายกันทั่วไปทั้งแผงริมทางและในร้าน ที่ขึ้นชื่อและเป็นที่นิยมก็เช่นขนมจีนที่ศาลาดู่หก และที่ ร้านขนมจีนเมืองคอนถนนพานยม ซึ่งทั้ง 2 ร้าน มีลูกค้ามากพอ ๆกัน และมีให้เลือกทั้งน้ำยา น้ำยาป่า แกงพุงปลา หรือแกงไตปลา แกงไก่ ซึ่งรสชาติจัดจ้านเข้มข้น กับผักเหนาะถาดโตที่มีผักพื้นบ้านแปลก ๆ ให้เลือกมากมาย

หลังจากขนมจีนรสจัด อาจตบท้ายด้วยของหวานซึ่งมักเป็นลอดช่องน้ำกะทิ หรือขนมน้ำแข็งไส ซึ่งมักมีขายที่ร้านขนมจีน แต่หากเป็นช่วงหน้ามังคุดออกผลราวเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมที่เมืองนครนี้ก็มีมังคุดคัด ซึ่งเป็นของกินเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวนครมาแต่โบราณ โดยชาวสวนจะเลือกมังคุดที่กำลังห่าม ปอกเปลือกแล้วแช่ในน้ำเกลือหรือน้ำสารส้มจาง ๆ เพื่อล้างยางออกให้หมด เนื้อมังคุดจะคงความขาวน่ากินอยู่ตลอดเวลา จากนั้นจะนำมาผึ่งให้แห้งแล้วเสียบไม้ไม้ละ 3 ลูก ใส่ถาดออกเดินขาย รสชาติหวาน กรอบน่าลิ้มลอง

สำหรับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของเมืองนครนั้นก็มีให้เลือกมากมาย อย่างเช่นอาหารพื้นเมืองที่ครัวนครบริเวณบวรบาซาร์ ร้านจิรศักดิ์ ถนนยมราช ส่วนอาหารทั่วไป เช่น ร้านแกงส้ม ร้านนครอินทร์ ร้านมัดไม้ ร้านยิ้มยิ้ม ร้านละคร ร้านดำกันเอง และซอเฮงฮวด เป็นต้น หรือหากต้องการชิมอาหารทะเล ก็เช่น ร้านโกภู่ ปากนครซีฟู๊ด ริมวัง เป็นต้น

สุดยอดแห่งขุนเขาและป่าดงดิบ

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

ภูมิประเทศของนครศรีธรรมราชที่ตอนกลาง เป็นที่ตั้งของเทือกเขานครศรีธรรมราช สูงตระหง่าน เป็นเสมือนกำแพงธรรมชาติที่ดักรับความชุ่มชื้นของหมู่เมฆ และกระแสลมที่พัดพามรสุมทั้งสองฟากฝั่งจากท้องทะเล มาตกเป็นฝนหล่อเลี้ยงพืชพรรณแห่งป่าดงดิบบนขุนเขา ให้อุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารกว่า 15 สาย ที่ไหลลงไปหล่อเลี้ยงผืนแผ่นดินเบื้องล่าง และเป็นแหล่งน้ำใหญ่ของแม่น้ำตาปี แม่น้ำสายที่ยาวที่สุดของภาคใต้

ด้วยยอดเขาที่สูงตระหง่านราว 1,835 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ของยอดเขาหลวงอันเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ และยังรายล้อมด้วยยอดเขาสูงรอบข้างอย่างยอดเขาฝาชี ยอดเขาสอยดาว เขาขี้แรด เขาเกิง เขาหอยสังข์ เขาโปรห์ เขาปริง เป็นต้น ซึ่งแต่ละยอดเขาปกคลุมด้วยพืชพรรณแห่งป่าดงดิบอันหนาทึบ กรมป่าไม้จึงได้ทำการสำรวจและจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2517 ครอบคลุมพื้นที่ราว 356,250 ไร่ หรือราว 570 ตารางกิโลเมตร

ด้วยเทือกเขาในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตั้งอยู่ในเขตที่มีปริมาณน้ำฝนสูงเกือบตลอดทั้งปี จึงมีสภาพป่าดิบชื้นในเขตป่าฝนอันหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ ซึ่งอาจแบ่งสภาพเป็นดิบชื้นบนเขาหลวงเป็นประเภทตามระดับความสูงเป็น 4 ประเภท คือ

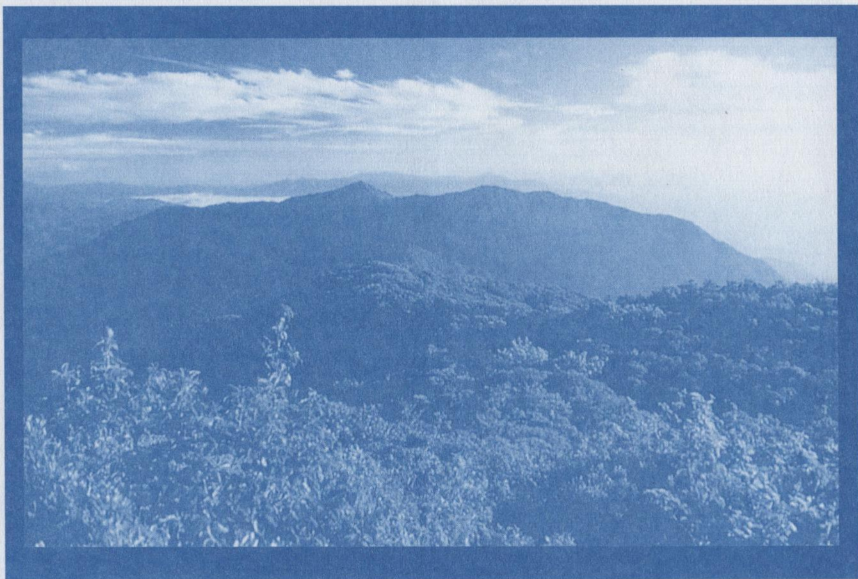
1. ป่าดิบชื้นในพื้นที่ต่ำ คือ ป่าที่พบในพื้นที่ราบขึ้นไปจนถึงระดับความสูงไม่เกิน 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อันมีพืชพรรณไม้ขึ้นอยู่หลากหลายและหนาแน่น มีไม้ขนาดใหญ่เรือนยอดสูงวงศ์ยาง และไม้ขนาดอื่น ๆขึ้นอยู่มากมาย ใต้ไม้ใหญ่จะเป็นไม้พุ่มและไม้อิงอาศัยขนาดเล็ก ๆ

2. ป่าดิบชื้นเชิงเขา คือป่าที่อยู่เหนือความสูงระดับ 300 เมตรขึ้นไปจนถึง 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลักษณะโครงสร้างคล้ายกับประเภทแรก แต่จะมีไม้จำพวกพญาไม้ เต่าร้างยักษ์ มหาสดำ อันเป็นต้นเฟิร์นต้นขนาดใหญ่ที่งดงามและเป็นจุดเด่นแห่งผืนป่าแห่งนี้

3. ป่าดิบเขาต่ำ อันหมายถึงป่าที่อยู่ระดับสูงกว่า 1,000 เมตร แต่ไม่เกิน 1,500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งจะเริ่มมีความแตกต่างจากป่า 2 ประเภทแรกอย่างชัดเจน เนื่องจากความสูงระดับนี้จะมีเมฆหมอกและความชื้นปกคลุม มีอุณหภูมิเยือกเย็นอยู่ตลอดทั้งปี ไม้ยืนต้นจะเริ่มมีขนาดเล็กลง เช่น แดงเขา มังตาน ไม้จำพวกก่อ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพืชเล็ก ๆเกาะอาศัยอยู่ตามลำต้น เปลือกไม้ และโขดหิน เช่น มอส เฟิร์น บีโกเนีย เป็นต้น

4. ป่าดิบเขา หรือป่าเมฆ อันหมายถึงป่าที่อยู่ระดับความสูงกว่า 1,500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางขึ้นไป ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลมแรง อากาศหนาวเย็น และมักมีเมฆหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี ไม้ยืนต้นส่วนใหญ่มีรูปร่างแคระแกร็น ความสูงเพียงราว 3 - 5 เมตร เช่น กุหลาบป่า กุหลาบเขาหลวง ไม้จำพวกก่อ และยังมีพืชเล็ก ๆ เช่น มอส เฟิร์น ไลเคน เกาะคลุมอยู่ตามกิ่งก้านหรือโขดหิน โดยบนยอดเขาหลวงนั้นพบเฟิร์นที่สำคัญซึ่งไม่ค่อยจะพบได้บนยอดเขาอื่น ๆ คือ เฟิร์นบัวแฉกใหญ่และบัวแฉกใบมน

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อนุญาตให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเดินป่าศึกษาธรรมชาติสู่ยอดเขาหลวงได้ โดยกำหนดโปรแกรม 3 วัน 2 คืน ซึ่งนักเดินทางจะต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ตลอดการเดินทาง ซึ่งเส้นทางขึ้นสู่ยอดเขาหลวงนั้นเป็นป่าดิบทึบ สูงชันตลอด เพราะเขาหลวงนั้นเป็นยอดเขาที่ต้องเริ่มต้นเดินเท้าจากความสูงบนพื้นราบในระดับใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเลปานกลางขึ้นไปสู่ยอดเขาที่สูงถึง 1,835 เมตร ตลอดทางไม่มีบ้านพัก ร้านค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ นอกจากความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า และความสมบุกสมบันเท่านั้น ผู้ที่จะขึ้นไปจึงควรจะต้องเป็นคนที่สนใจศึกษาธรรมชาติผืนป่าและพันธุ์ไม้โดยแท้จริงเท่านั้น

ผู้สนใจติดต่อสอบถามรายละเอียดขออนุญาตได้ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80230 หรือที่ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านคีรีวง ศูนย์องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กำโลน หมู่ที่ 5 ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80230

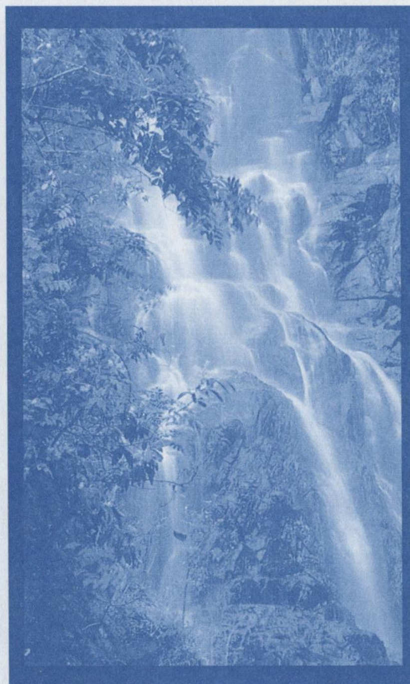
● แผนที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

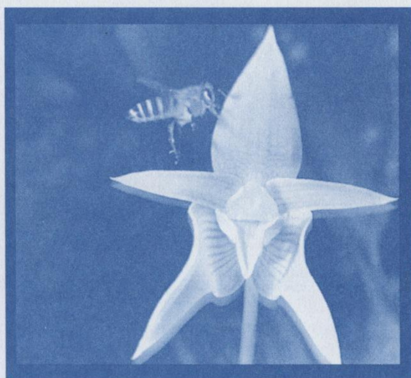

เที่ยวน้ำตกเมืองนคร

น้ำตกกะโรม

จากตัวเมืองใช้ทางหลวงหมายเลข 4016 ไป 9 กิโลเมตร แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4015 ไปอีก 20 กิโมตร และแยกซ้ายเข้าน้ำตกอีก ๓ กิโลเมตร น้ำตกกะโรม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลลงมาจากยอดเขาลดหลั่นลงมาเป็นชั้นๆ มีหนาน หรือชั้นถึง 19 ชั้น เช่น หนานผึ้ง หนานน้ำรวง ส่วนชั้นที่สวยงามที่สุดคือชั้นที่ 7 เรียกว่า หนานดาดฟ้า เป็นสายน้ำไหลพร่างจากแผ่นกว้างสู่แอ่งน้ำขนาดใหญ่ ก่อนไหลลงสู่หนานเตยซึ่งอยู่ต่ำลงมา นอกจากนี้ระหว่างทางสู่น้ำตกทั้ง 19 ชั้น ยังอุดมร่มรื่นไปด้วยไม้ป่านานาชนิดทั้งไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เช่น ต้นหลุมพอ เสม็ดชุน ตะเคียนทอง พระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ไทยเคยเสด็จประพาสน้ำตกแห่งนี้ จากหลักฐานพระปรมาภิไธยย่อของรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 คือ "จปร." และ "วปร."

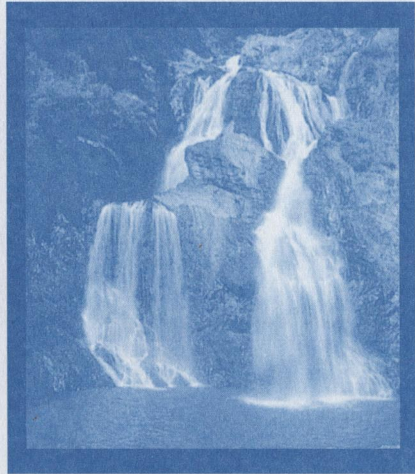

น้ำตกพรหมโลก

อยู่ในเขตตำบลพรหมโลก ห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 4016 (นครศรีธรรมราช-พรหมคีรี) ถึงกิโลเมตรที่ 20 มีทางแยกซ้ายเข้าทางหลวง 4132 อีกประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่แวดล้อมด้วยป่าครึ้ม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช มีลานหินกว้างและสวยงามแห่งหนึ่ง ซึ่งสายน้ำไหลลงมาบนแผ่นหิน 4 หนาน (ชั้น) ได้แก่ หนานบ่อน้ำวน หนานวังไม้ปัก หนานวังหัวบัว และหนานวังอ้ายแล สายไหลผ่านหมู่ไม้นานาพรรณริมเชิงเขา แล้วไหลไปเป็นคลองท่าแพ และลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลปากพูน น้ำตกพรหมโลก มีทั้งหมด 3 ชั้น ชั้นล่างเป็นแอ่งน้ำตื้นๆ เล่นน้ำได้ ส่วนชั้นสูงขึ้นไปเป็นหินผาค่อนข้างชัน ควรระมัดระวังในการปีนป่าย

น้ำตกอ้ายเขียว

อีกชื่อหนึ่งคือ ในเขียว อยู่ตำบลทอนหงส์ ห่างจากอำเภอเมืองฯ 30 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 4016 ใช้เส้นทางเดียวกับน้ำตกพรหมโลก แต่เลยไปถึงหลักกิโลเมตรที่ 26 มีทางแยกซ้ายเข้าไปอีก 3 กิโลเมตร ต้นกำเนิดเกิดจากต้นน้ำบนยอดเขาหลวง แล้วลดหลั่นไหลลงมาเป็นชั้นๆ ทั้งสิ้น 15 ชั้น ชั้นที่สวยที่สุดคือ ชั้นที่ 2 ชื่อ หนานบังใบ และชั้นที่ 9 คือ หนานหัวช้าง สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าทึบ สองข้างทางเข้าน้ำตกเป็นสวนพลู ชาวนครเรียกว่า "พลูปากหราม" เพราะมีรสเผ็ดร้อน กลิ่นหอม หากจะชมทิวทัศน์เขาหลวง ซึ่งมีความสูง 1,835 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ควรไปชมที่น้ำตกแห่งนี้

น้ำตกกรุงชิง

เป็นน้ำตกที่สวยงามและสำคัญของอุทยานเขาหลวง ที่ตั้งอยู่ในอำเภอกรุงชิง ชื่อ "กรุงชิง" มาจาก "ต้นชิง" ซึ่งเป็นพรรณไม้ในตระกูลปาล์มชนิดหนึ่งที่มีมากมายในเขตนี้

การเดินทางสู่น้ำตกกรุงชิงใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ท่ามกลางเส้นทางที่แวดล้อมไปด้วยพืชพรรณ เพื่อที่จะเข้าถึงน้ำตกทั้ง 6 ชั้น เช่น หนานมัดแพ, หนานโจร, หนานปลิว, หนานจน, หนานต้นตอ, หนานวังเรือบิน และชั้นที่สวยที่สุด คือ "หนานฝนแสนห่า" เกิดจากกระแน้ำเชี่ยวทิ้งตัวลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร กระทบกับเบื้องล่างกระจายเป็นละอองน้ำคล้ายม่านฝน ระยะทางประมาณ 3.8 กิโลเมตร บริเวณน้ำตกกรุงชิงมีที่พัก และสถานที่สำหรับเล่นแคมป์ไฟ มีร้านค้าและร้านอาหารตั้งอยู่เชิงเขา

การเดินทางจากตัวเมือง ใช้ทางหลวงสายนครศรีธรรมราช-พรหมคีรี (4016) ถึงสามแยกนาเหรง เลี้ยวซ้ายไปถึงกิ่งอำเภอนบพิตำแล้วเลี้ยวขวา (ทางหลวงหมายเลข 4176) ระยะทาง 70 กิโลเมตร

การเดินทางสู่นครศรีธรรมราช

ด้วยความสะดวกสบายของการคมนาคมในปัจจุบัน เราสามารถเดินทางสู่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างรวดเร็ว โดยมีหลายวิธีดังนี้

1. ทางรถยนต์

มี 2 เส้นทาง คือ เริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครโดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ผ่านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และเมื่อถึงจังหวัดชุมพรจึงเปลี่ยนมาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 41 ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้าเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชทางอำเภอทุ่งสง และผ่านอำเภอร่อนพิบูลย์ เข้าถึงอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ระยะทางประมาณ 860 กิโลเมตร

หรือเราสามารถใช้อีกเส้นทางหนึ่งเพื่อสัมผัสกับบรรยากาศของทะเลใต้ในขณะขับรถและยังมีโอกาสได้พบเห็นวิถีชีวิตชายฝั่งของชาวประมงมุสลิมอีกเป็นระยะ โดยเราสามารถแยกออกจากทางหลวงหมายเลข 41 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีไปตามทางหลวงหมายเลข 401 ในเส้นทางนี้จะเลียบชายฝั่งทะเลผ่านอำเภอสิชล ท่าศาลาเข้าสู่อำเภอนครศรีธรรมราช รวมระยะทางประมาณ 820 กม.

2. ทางรถโดยสารประจำทาง

มีรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศของบริษัทขนส่ง จำกัด จัดบริการที่กรุงเทพฯ สถานีต้นทางที่ขนส่งสายใต้ ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี และที่นครศรีธรรมราช ต้นทางอยู่ที่บริษัทขนส่ง จำกัด นครศรีธรรมราช ใกล้ตลาดหัวอิฐ

รถวีไอพี อัตราค่าโดยสาร 530 บาท ออกจากกรุงเทพฯ 19.00 นาฬิกา ออกจากนครศรีธรรมราช 17.30 นาฬิกา

รถปรับอากาศชั้น 1 อัตราค่าโดยสาร 342 บาท ออกจาก กรุงเทพฯ 09.00, 18.00, 18.30, 18.50, 19.00, 19.30, 19.40, 19.50, 20.00, 20.20, 20.30 นาฬิกา ออกจาก นครศรีธรรมราช เวลา 09.00, 17.00, 17.10, 17.20, 17.30, 17.40, 18.00, 18.10, 18.20 นาฬิกา

รถปรับอากาศชั้น 2 อัตราค่าโดยสาร 266 บาท ออกจาก กรุงเทพฯ เวลา 17.30, 20.30 นาฬิกา ออกจาก นครศรีธรรมราช เวลา 17.00, 18.00 นาฬิกา

รถธรรมดา อัตราค่าโดยสาร 190 บาท ออกจาก กรุงเทพฯ เวลา 06.40, 17.00, 19.00, 21.30, 23.50 นาฬิกา ออกจาก นครศรีธรรมราช เวลา 07.00, 08.30, 16.30, 17.30, 18.30 นาฬิกา

สอบถามรายละเอียดได้ที่กรุงเทพฯ โทรศัพท์ (02) 435-1199, 435-1200 และ 435-1196 นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 356-781

นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารปรับอากาศของบริษัทเอกชนให้บริการได้แก่ **นครศรีร่มเย็น** กรุงเทพฯ โทรศัพท์ (02) 433-0722, 435-7828 นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 344-373, 356-980 **นครศรีทัวร์** กรุงเทพฯ โทรศัพท์ (02) 435-5025, 435-5033 นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 342-134, 343-851-2 **โสภณทัวร์** กรุงเทพฯ โทรศัพท์ (02) 281-2882-3, 282-1943, 435-5023 นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 341-221 **กรุงสยามทัวร์** โทรศัพท์ (02) 282-1261, 282-2118, 435-0524 นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 341-665

3. ทางรถไฟ

การเดินทางโดยรถไฟ จัดเป็นอีกการเดินทางหนึ่งที่อบอุ่นและมีชีวิตชีวา เพราะเราสามารถมองเห็นภาพความสวยงามริมสองข้างทางรถไฟและยังถือเป็นการเดินทางที่ปลอดภัยอีกด้วย การรถไฟแห่งประเทศไทยให้บริการรถไฟสู่จังหวันครศรีธรรมราช ทั้งโดยตรงและเป็นขบวนรถผ่านดังนี้

ตารางเดินรถไฟสายใต้

กรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช

ขบวน	ต้นทาง	เวลาออก	เวลาเข้า	ปลายทาง
เร็ว 173	กรุงเทพฯ	17.35 น.	10.00 น.	นครศรีฯ
ด่วน 85	กรุงเทพฯ	19.15 น.	11.55 น.	นครศรีฯ

นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ

ขบวน	ต้นทาง	เวลาออก	เวลาเข้า	ปลายทาง
เร็ว 174	กรุงเทพฯ	12.00 น.	05.05 น.	นครศรีฯ
ด่วน 86	กรุงเทพฯ	14.00 น.	06.35 น.	นครศรีฯ

4. ทางอากาศ

การเดินทางโดยสารโดยเครื่องบิน จัดว่าเป็นการเดินทางที่สะดวกรวดเร็วมากที่สุด ทางบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีเที่ยวบินบริการทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ และเสาร์ จากกรุงเทพฯ เวลา 06.15 น. ถึงนครศรีธรรมราช เวลา 07.45 น. จากนครศรีธรรมราช เวลา 08.40 น. ถึงกรุงเทพฯ เวลา 10.10 น. ทุกวันอังคาร พฤหัสบดี และอาทิตย์ จากกรุงเทพฯ เวลา 15.30 น. ถึงนครศรีธรรมราช เวลา 17.00 น. จากนครศรีธรรมราช เวลา 17.40 น. ถึงกรุงเทพฯ เวลา 19.10 น. อัตราค่าโดยสารชั้นประหยัดพิเศษ เที่ยวละ 1,770 บาท

สอบถามรายละเอียดได้ที่

บริษัทการบินไทย จำกัด
กรุงเทพฯ โทรศัพท์ (02) 628-2000
นครศรีธรรมราช โทรศัพท์ (075) 342-491, 343-874

การเดินทางภายในจังหวัด

รถโดยสารในอำเภอเมืองฯ

เราสามารถโดยสารรถสองแถวสายหัว ถนน-สนามกีฬา ซึ่งเป็นรถโดยสารหลักวิ่งผ่านถนนราชดำเนินตลอดสาย ค่าโดยสารคนละ 3 บาท หรือ 5 บาท ขึ้นอยู่กับระยะทางที่โดยสาร หรือสามารถใช้บริการรถสองแถววิ่งระหว่างถนนและซอยเล็ก ๆ ภายในตัวเมือง รถสองแถวประเภทนี้ไม่มีเส้นทางประจำค่าโดยสารคนละ 5 บาท

การเดินทาง

จากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชไปยังอำเภอต่าง ๆ

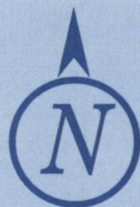
ปากพนัง	36 กม.	ท่าศาลา	28 กม.
ชะอวด	71 กม.	สิชล	66 กม.
เชียรใหญ่	52 กม.	ขนอม	100 กม.
หัวไทร	66 กม.	พรหมคีรี	21 กม.
เฉลิมพระเกียรติ	22 กม.	ลานสกา	21 กม.
ร่อนพิบูลย์	32 กม.	พิปูน	93 กม.
จุฬาภรณ์	50 กม.	ทุ่งสง	55 กม.
บางขัน	94 กม.	ทุ่งใหญ่	102 กม.
ฉวาง	71 กม.	ถ้ำพรรณรา	107 กม.
กิ่ง อ.ช้างกลาง	50 กม.	กิ่ง อ.นบพิตำ	50 กม.

การเดินทาง

จากนครศรีธรรมราชไปยังจังหวัดใกล้เคียง

สุราษฎร์ธานี	130 กม.	ตรัง	131 กม.
พัทลุง	135 กม.	สงขลา	187 กม.
กระบี่	336 กม.		

●แผนที่แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช

4232
อ.ขนอม
4014
อ.สิชล
อ่าวไทย
สุราษฎร์ธานี
401
4186
อ.ท่าศาลา
4016
กิ่ง อ.
นบพิตำ
อ.พิปูน
อ.ฉวาง
อ.พรหมคีรี
อ.เมืองฯ
อ.ถ้ำพรรณรา
กิ่ง อ.
ช้างกลาง
อ.ลานสกา
4015
4013
อ.ปากพนัง
อ.ทุ่งใหญ่
41
อ.นาบอน
อ.พระพรหม
อ.เฉลิมพระเกียรติ
อ.ร่อนพิบูลย์
403
อ.ทุ่งสง
อ.เชียรใหญ่
4019
อ.จุฬาภรณ์
403
กระบี่
อ.หัวไทร
41
อ.บางขัน
อ.ชะอวด
4017
ตรัง
พัทลุง
สงขลา

ดินแดนแห่งพุทธศาสน์
พระบรมธาตุงามล้ำ
ประเพณีวัฒนธรรมเลื่องลือ
แดนหัตถศิลป์
ถิ่นปัญญาชนคนช่าง
สุดยอดแห่งขุนเขา
และป่าดงดิบ
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 2

สนามหน้าเมือง ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80000

โทร. (075) 346515-6 แฟกซ์. (075) 346517

อาร์ต ครีเอท ออกแบบและจัดทำ โทร. (077) 287118/Created By Art Create Tel. (077) 287118